

Slobodne zone: U potrazi za trećim tržištima

Ulaskom u EU postali smo dio unutarnjeg tržišta Unije pa se robna razmjena sa zemljama članicama ne tretira kao izvoz i ne donosi atraktivnije uvjete poslovanja kroz carinski i porezni tretman, pojašnjava Božena Gajica Uzelac

Autor/ica

Marija Brkanić-Kulenović

-

06.10.2017u 10:03 Zadnja izmjena: 09.10.2017 u 17:39

50

[Podijeli na Facebooku](#)

[Tweetaj na Twitteru](#)

Nakon 20-ak godina postojanja domaćih slobodnih zona izgrađenih kako bi se na tim područjima oživjele proizvodne djelatnosti, njihov se broj sveo na 11. Tijekom 2015. izlaz iz sustava tražila je i dobila Slobodna zona Đuro Đaković

iz Slavenskog Broda, a potkraj prošle godine isto je učinila i nekada najuspješnija – Slobodna zona Varaždin.

Obje su kao razlog navele činjenicu da su nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju promijenjeni uvjeti poslovanja te da više nemaju ekonomskih razloga poslovati u režimu slobodne zone zbog manje povlastica.

>>Poduzetničke zone: Novac iz EU fondova za novi zamah

“Ulaskom u EU postali smo dio unutarnjeg tržišta Unije pa se robna razmjena sa zemljama članicama ne tretira kao izvoz i ne donosi atraktivnije uvjete poslovanja kroz carinski i porezni tretman”, pojašnjava Božena Gajica Uzelac, voditeljica Službe za poduzetničku infrastrukturu pri Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Izgubljene povlastice, ostala administracija

S jedne su strane izgubili povlastice, a s druge im je ostalo administrativno opterećenje odnosno vođenje raznih evidencija kao što su ulaz robe, vozila ili ljudi na područje slobodne zone. Time su prestale biti atraktivne korisnicima koji posluju s drugim državama članicama EU-a, ali su za one koje posluju s trećim zemljama i dalje zanimljive.

“Trenutačno se izraženija aktivnost u slobodnim zonama odvija na lučkim područjima (logističke aktivnosti), kao i na istoku zemlje, primjerice u Osijeku. Porezne pogodnosti su u smislu pravne stečevine EU-a posljednjim izmjenama poreznih zakona dodatno poboljšane i maksimalno iskorištene u pogledu PDV-a, te unosa opreme u slobodne zone”, napominje Dubravka Maras, predsjednica udruge Hrvatske slobodne zone.

Slobodna zona Osijek poslovanje temelji na uslugama iznajmljivanja skladišnih prostora, kazuje njen direktor Davor Boras. U potpunosti je infrastrukturno opremljena i ima 15 korisnika među kojima su i tri proizvođača.

Prostire se na više od 130.000 četvornih metara, a potencijalnim korisnicima može ponuditi više od 88.000 četvornih metara slobodnog prostora te jednu zgradu površine 1593 četvorna metra. "Naši korisnici svoju robu plasiraju na tržište Italije, Austrije, ali i Bosne i Hercegovine te Srbije", napominje Boras.

U prošloj su godini njihovi prihodi u odnosu na 2015. pali sa 960,7 milijuna kuna na 492,8 milijuna kuna. U 2015. korisnici su zabilježili gubitak od 20,07 milijuna kuna, dok je u prošloj godini ostvarena dobit od 17,5 milijuna kuna. Vrijednost izvoza pala je sa 22,6 milijuna kuna na 15,46 milijuna kuna. Korisnici Slobodne zone Osijek u prošloj su godini iskoristili 319.866 kuna poreznih olakšica.

"I nadalje ćemo nastojati privući nove korisnike i održati maksimalnu popunjenost postojećih skladišta. Prostori u blizinama riječnih luka u svijetu predstavljaju nulte zone za investitore i poduzetnike koji prije svega znaju iskoristiti resurse transporta vodom kao najjeftinijeg i ekološki najprihvatljivijeg što su bitne pretpostavke za uspješno poslovanje", ističe Boras.

Jadranska vrata

Slobodna zona Luke Split pak u prošloj je godini ostvarila rast prihoda od 14,3 posto na 182,62 milijuna kuna, dok je dobit korisnika pala sa 22,9 na 18,32 milijuna kuna. Izvoz je rastao 28,5 posto na 136,44 milijuna kuna. U prošloj su godini korisnici ove slobodne zone izvozili u Njemačku, Australiju, BiH, Rumunjsku, Kinu, Ujedinjene Arapske Emirate, Indiju, Sloveniju, Italiju, Tursku i Albaniju.

Zona se prostire na 259.900 četvornih metara na kopnu te na morskom dijelu na 24.000 četvornih metara, a potkraj prošle godine zapošljavala je 137 djelatnika.

Za kontejnerski terminal Jadranska vrata, tvrtku kćer Luke Rijeka, dileme nema. Oni pružaju usluge klijentima koji su pretežno inozemni brodari. Geografski gledano, usluga se obavlja u Rijeci, međutim smatra se priključnom uslugom u međunarodnom brodskom prijevozu, pa ima inozemni

tretman. Najveći brodari im dolaze iz Danske, Italije, Kine, Švicarske, Francuske i Njemačke.

“S obzirom na naš core business, posao ne bismo mogli obavljati u drugačijem režimu”, kaže Marin Rameša, direktor financija tvrtke.

Za njih su prednosti poslovanja u slobodnoj zoni porezna oslobođenja, odnosno činjenica da se PDV obračunava tek nakon što roba napusti zonu te neke mogućnosti pojednostavljenja carinskih postupaka u ogovoru s carinom.

Poslovanje im olakšavaju i pojeftinjuju i zajednička infrastrukturna i suprastrukturna postrojenja.

“Prednosti su zanimljive za robu s obzirom na to da je Rijeka za neku robu luka ulaska u EU. S aspekta trošarina stoga je interesantno koristiti kapacitete unutar slobodne zone Brajdica kao skladišni prostor”, pojašnjava Rameša.

Glavne prihode tvrtka ostvaruje pružajući usluge ukrcaja, iskrcaja i prekrcaja kontejnera s brodova na kopnena prijevozna sredstva (vlak i kamion), a manji dio poslovanja čini skladištenje robe te kontejnerizacija.

Omogućiti korištenje EU fondova

Na prostoru Slobodne zone Kukuljanovo, koja zauzima milijun četvornih metara i nalazi se u neposrednoj blizini uspješne Industrijske zone Bakar, ne djeluje ni jedna tvrtka.

“Od 170 tvrtki prisutnih u Industrijskoj zoni Bakar baš ni jedna ne nalazi prednost u poslovanju po postojećim propisima o Slobodnim zonama”, upozorava Irvin Badurina, direktor Slobodne zone Kukuljanovo. Objašnjava kako ih odbijaju komplicirane kontrole, skuplje opremanje prostora na kojem tvrtka djeluje, ukinute porezne olakšice te dodatni teret koncesijske naknade.

Slobodna zona Kukuljanovo ipak očekuje skoro definiranje potkoncesijskih uvjeta za logističku tvrtku Manšped koja u vlasništvu ima kamionski terminal s većim brojem skladišta.

Na izmjenama Zakona o slobodnim zonama, čime bi se trebalo olakšati poslovanje zona i njihovih korisnika, angažirana je udruga Hrvatske slobodne zone. Posebno se to odnosi na smanjivanje naknada za koncesije.

“Inzistiramo na tome da se u Zakonu o poduzetničkoj infrastrukturi slobodne zone unesu kao legitimna područja poduzetničke infrastrukture, kako bi se lakše mogla i ta područja uključiti u korištenje izvora iz EU fondova.

Također s Carinskom upravom kontinuirano unapređujemo operativna pitanja i činimo ta područja konkurentnijima za korisnike na tim lokacijama. Kako je u tijeku e-savjetovanje o izmjenama Zakona o poticanju ulaganja, sve mogućnosti se također primjenjuju i na korisnike slobodnih zona”, zaključuje Dubravka Maras iz udruge Hrvatske slobodne zone.

Poseban prilog realizirao **Privredni vjesnik**
u suradnji s **Točka Na I Media d.o.o.**

PRIVREDNI VJESNIK

točkanai

Tekst je obavljen u Privrednom vjesniku od 25. rujna 2017. (br. 3997) u Tloctu, posebnom prilogu o nekretninama, uređenju i graditeljstvu koji za Privredni vjesnik priprema tvrtka Točka Na I Media d.o.o.